

een dag thuis. Mannen blijken veel meer moeite mee te hebben met de vele mogelijkheden van werkvormen die tegenwoordig mogelijk zijn.'

Opvang

Hoewel mannen nog wel eens worden tegengewerkt in hun voornemen arbeid en zorg te combineren, wil de overheid wettelijke regelingen treffen om werknemers in de gelegenheid te stellen wel te combineren. De kaderwet Arbeid en Zorg moet het onder meer mogelijk maken maximaal tien dagen betaald verlof op te nemen om voor een naaste te zorgen en in de nota Arbeid en Zorg stelt staatssecretaris Verstand van Sociale Zaken onder meer dat vaders twee dagen kraamverlof mogen opnemen. Ook wil de overheid meer moeders aan het werk zien. Met behulp van subsidies, belastingmaatregelen en nieuwe wetgeving moeten nieuwe moeders naar de arbeidsmarkt worden gelokt of voor de arbeidsmarkt worden behouden. Kinderopvang zou in het ideale geval een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid zijn van bedrijfsleven, overheid en ouders. De overheid stimuleert de werkgevers een bijdrage te leveren aan kinderopvang met een belastingvoordeel. Het streven van Paars II is het aantal kindplaatsen te verdubbelen en hiervoor is in de toekomst 250 miljoen extra beschikbaar. Jeanne de Bruijn kan zich nog wel herinneren dat de houding van de overheid een aantal jaren terug totaal anders was: 'Het idee van crèches en kinderopvang is altijd enorm tegengewerkt door de overheid. Als de kinderen onder de vier jaar waren, moesten de ouders zelf voor hun kinderen te zorgen.

Peuterspeelzalen dienden alleen om kinderen in contact te laten komen met andere kinderen. In die twee uur dat het kind op de peuterspeelzaal was, kon de moeder net boodschappen doen, maar geen baan.' Het aantal vrouwen in het arbeidsproces nam echter zo exponentieel toe dat de overheid niet ontkwam aan het vergroten van het aantal opvanggelegenheden. Bovendien vertoonde Nederland in die tijd internationaal gezien een enorme achterstand op dat gebied. Het aantal crèches is de afgelopen 5 à 10 jaar enorm toegenomen. 'Het is echt een stuk gemakkelijker dan 15 jaar geleden', aldus professor De Bruijn.

Emotionele band

Ondanks de vele mogelijkheden voorspelt het Sociaal Cultureel Planbureau¹ dat mannen en vrouwen in de praktijk kiezen voor een asymetrische verdeling, waarbij de man voltiids en de vrouw deeltijds werkt. Omdat mannen bij willen dragen aan de opvoeding van de kinderen, zullen zij daar in de toekomst meer tijd aan gaan besteden, maar die tijd gaat niet af van de werktijd maar gaat ten koste van hun vrije tijd.

'Internationaal gezien is de mate waarin de man in Nederland bij de zorgtaken wordt betrokken, uniek. In andere landen worden de kinderen uitbesteed aan andere familieleden of aan voorzieningen. Als een vader van het begin af aan bij de opvoeding van het kind betrokken is, dan zal hij ook sneller geneigd zijn in deeltijd te werken. Die emotionele band die altijd alleen maar bij vrouwen verondersteld wordt, bestaat ook bij mannen.'

¹ Sociaal-Cultureel Planbureau, *Sociaal en Cultureel Rapport 1998*, pp. 230-231.